Kilenczedik évfolyam. 72-ik szám. Kolozsvártt, 1879. péntek márczius 28.

A „KELET“ előfizetési dija:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre . . . . . 16 frt.
Félévre . . . . . 8 „
Negyedévre . . . . . 4 „
Egy hóra helyben . . . . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet“ mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési dijak
Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapesten. Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. V. hirdetések felvételi irod Budapesten Szervitatér 5. sz.

Nyilttéri czikkek
gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:
Főtér 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESEBB CZIKKEK DIJAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Ellenzéki diplomatia.

(Sr.) A külpolitika, a képviselőházban egy kissé szünetelt volt. Nem, mint argumentum, de mint napirend. Mert, hogy Bosznia örökös argumentumot képez, arról bőséges alkalmunk volt meggyőződni, még a költségvetési tárgyalások alatt is. Hanem hát a külpolitika, a választelirati vita óta szünetelt a képviselőházban. És ez jellemző! Eddig minden héten volt külpolitikai interpellátió és minden kérvénynél volt annyi vita, határozati javaslat a külpolitikára vonatkozólag, hogy bátran merjük állitani, hogy nincs parlament és ország, mely a közelebbi 3 év alatt annyit foglalkozott volna a külpolitikával. Hanem hát most az interpellátiók megapadtak; Isten mentsen, hogy ezt panaszképen hozzuk fel; de főleg azért kell most kiemelnünk; mert ha áll az a tétel, hogy a külpolitikát ere ményeiről kell megitélni, akkor soha sem volt oly opportunus feszegetni külpolitikánk következményeit, jósolgatni annak bukását, mint most, mikor eredményei nyilatkoznak: Szerbia, Montenegró lecsillapodásában, Bosznia, Herczegovina nyugodtságában, Románia consolidatiójában, Törökország rendezkedésében, és mindenek felett: az orosz csapatok hazavonulásában. Most kellene elő állani azokkal a támadásokkal, melyek beszéltek Dél-Szlávia tényleges létezéséről; Bulgáriának, Ruméliának Oroszországba kebelezéséről; Szerbia és Montenegró ellenségeskedéséről; Boszniában és Herczegovinában folytonos goerilla harczokról, a magyar vér állandó, eredménytelen kiontásáról; de, ugy látszik, hogy a tények által mégis annyira czáfolva érzi magát ellenzékünk, hogy erre a térre nem mer vetemedni és a külpolitika activ részét egy idő óta elhanyagolja; csak Boszniát emlegeti; de ezt is csak frazis-teljes argumentumnak; a világért sem mer annak fejtegetésébe bocsátkozni, hogy időszerü, czélszerüe ama tartományokban a megszállást félbehagyni és igy egyfelől: egyetlen biztos ellenőrző, keleti positiónkkal felhagyni; és másfelől: megkezdeni a berlini szerződés végre nem hajtására a példaadást, most, mikor 2 hó alatt annak egészen érvényesülnie kell.

De ha nyiltan nem is mer az ellenzék erre a térre állani, oly állást foglalt el, a berlini szerződés beczikkelyezésével szemben, hogy az logikai következményeiben és tényleg ide vezet; sőt határozottabban arra van számitva, hogy a közönséggel elhitesse, mintha az ellenzék, ha kormányra jutna, megsemmisitné a berlini szerződést az occupatióval együtt.

Pedig ezzel a naivitással csak a szélső bal bir; az egyesült ellenzék, ha egyenesen: „igen“ és „nem“ szerint kellene erre a kérdésre válaszolni: nem merné ezt tenni. De egy „spitzfindig“ határozati javaslattal bátorkodik ezt tenni, hogy a közönség szemébe port hintsen. Ugyanis a berlini szerződés beczikkelyezését elveti, az eddigi politika felett rosszalatát fejezi ki és itt megáll. Egy szóval sem mondja azt, hogy mit tenne helyébe? Ha a beczikkelyezés meg nem történik, vajjon feladja-e a berlini szerződést, hogy Európa előtt gunytárgyává tegye monarchiánkat? És ha ennek nemzetközi hatása lenne is, (a mi teljesen absurdum) engedné a berlini szerződés helyébe, a nemzetközi jogban következő san-stefanói békét lépni? Jobban megfelelne ez érdekünknek? Vagy ha a berlini szerződésnek csak azon pontjat vetné el, mely Bosznia megszállására vonatkozik, másfelől nem módot nyujtana-é arra, hogy Oroszország is válogasson, hogy annak határozatai közül melyiket hajtja végre; és másfelől nem feladná-e azt a positiót, honnan ellenőrizhetjük a végrehajtást?! Ezekben a kérdésekben van az ellenzék álláspontjának tarthatatlansága letéve. A mihez még az alkalom inopportunitása is nagy mértékben járul. Mert bolygatni épen most a berlini szerződést és épen nekünk, a legroszszabb politika, a mit csak képzelhet az ember.

Hanem az egyesült ellenzék jogászai a a jogi cautelákba burkolják diplomatiájukat. Előbb követelték a törvénybe igtatást, most ellenzik azt, mert félnek, hogy ezzel meg van szavazva a novi-bazári expeditió, annexio, pénz, minden. Holott még csak egy vasutterv törvénybe igtatása sem menti fel a kormányt minden egyes részlet és erre szükséges krajczár külön kérésének kötelezettsége alól, hát még ilyen kérdésekben, hogy lenne egy congressus határozatával minden további lépés törvénybe igtatva? Valóban, az ilyen kifogást komolyan megtenni sem lehet!

— A Tisza mellékfolyóinak szabályozása iránt érdekelt országgyülési képviselők II. értekezlete tegnapelőtt d. u. 5 órakor tartatott meg a képviselőház társalgó termében.

Lonyay Menyhért gr. elnök az ülést megnyitván bejelenti, hogy a 7-es bizottság küldetésében eljárt s a pénzügyminiszternél megjelenvén, ott az értekezlet megállapodásait tolmácsolta.

A pénzügyminiszter a küldöttségnek kijelenté, hogy maga is belátja szükségét annak, hogy a szabályczási társulatok által felveendő és állami garancziával biztositott kölcsön felvételéről szóló törvényjavaslat az országgyül s elé terjesztessék. Határozottan megigérte a bizottságnak, hogy ugy neki, mint a kormánynak az a szándéka hogy a törvényjavaslat még aprilis havában előterjesztessék, ugy hogy az májusban törvényerőre emelhető legyen.

Az értekezlet elnök jelentését örvendetes tudomásul vette.

Ezután hosszabb eszmecsere fejlődött ki további teendők iránt, melynek részletes közlését közelebbi számunkra hagyva, ezuttal csak azon megállapodást emlitjük meg, hogy az elnök inditványára a 7-es bizottság megbizatott azzal, eszközölje ki a kormánynál, hogy a kormány ezen ügyre vonatkozó javaslatait, mielőtt azokat a képviselőház elé terjesztené, a bizottsággal közölje, mely azokra teendő észrevételeit a kormányhoz felterjesztésök előtt egy összehivandó értekezlet tudomására juttassa.

Ezzel az ülés véget ért.

— A közös miniszteri tanácskozásokról közlik a bécsi lapok, hogy a berlini szerződésnek a magyar országgyülés által való beczikkelyezése után Bosznia közigazgatási kérdése is el fog intéztetni s ha a beczikkelyezés csakugyan megtörténik, ugy Tisza az illető szakminiszterekkel együtt a legközelebbi héten Bécsbe fog utazni a tanácskozások megkezdése végett.

— A szerb nemzeti congressus május hó közepén ül össze Karloviczon. Ez alkalommal akarja a szerb clerus nézetét kifejezni a magyar nyelv kötelező oktatásáról szóló törvénynyel szemben, ha ugyan el nem késik vele.

KÜLFÖLD.

Belgrádban márcz. 17-én irták alá a szerb-angol kereskedelmi szerződést. A franczia és orosz szerződés, melyek a legtöbb előnyben részesülés elvén nyugszanak, a napokban szintén alá fognak iratni. Ljesnitzában és Mali-Zwornikban a boszniai határon szerb vámhivatalok állittattak föl. 27-én Belgrádban külföldi szakférfiakból álló bizottság ül össze, hogy véleményt adjon a belgrád-alexináczi vasut kiépitéséről.

—

A török nagy kölcsön a Tocqueville féle csoporttal ugy látszik nem fog létrejönni. Most a konstantinápolyi ottomán-bank vezetése alatt egy uj bankcsoport alakul, mely némi eltérésekkel meg akarja valósitani a Tocqueville-féle tervet. Az uj vállalkozók mindenekelőtt nagyobb pénzerőket igyekeznek megnyerni, s szabatosabban akarják meghatározni az ellenőrző bizottság hatáskörét, továbbá biztositani akarják maguk részére Anglia és Francziaország erkölcsi támogatását. A consortium az előzetes feltételek megállapitása után két millió fontnyi előleget ad a portának legszükségesebb kiadásai fedezésére, s a török birodalom bevételeinek és kiadásainak pontos megvizsgálása után megállapitja, hogy a török államkötvények birtokosai mennyi kamatot kaphatnak jövőre.

—

Ausztrában a birodalmi tanács folyton pénzügyi törvényekkel foglalkozik. Másrészről a trieszti községtanácsba való választások foglalkoztatják a közvéleményt. E választásoknál az olasz propaganda tökéletes vereséget szenvedett s az Ausztriához hű képviselők határozott többségbe jutottak. Az osztrák lapok e győzelemnek annál is inkább örülnek, mert az osztrák nemzeti eszme erősödését s a nemzetiségi törekvések végelgyengülését látják benne. Ismerve az osztrák hagyományos ragaszkodást Trieszthez és területéhez, könnyen megérthetjük az örömet, melyet az „Italia irridenta“ törekvéseinek bukása fölött széltében éreznek.

—

A franczia köztársaságban a legujabb szavazás óta tért nyer azon meggyőződés, hogy a nemzetgyülés székhelye kevés idő mulva Páris lesz. Az uj közoktatási törvény ellen a klerikalisok a parlamenten kivül erősen agitálnak. Guibert bibornok párisi érsek a köztársaság elnöke előtt személyesen is kifejezte aggodalmait, azonban az elnök, bár udvariasan, de határozottan visszautasitotta a vádaskodást.

—

A keletruméliai ügyben mindenünnen biztatásokat hangoztatnak s azóta, hogy Anglia kijelentéséhez a franczia kabinet is csatlakozott s Andrássy gr. is oda nyilatkozott, hogy a berlini szerződést minden pontjában végre kivánja hajtatni, Oroszországban nagy csökkenés állott be a vérmes remények agiójában.

—

Angliát a zulu-háboru jobban elfoglalta, mint azt eleintén hitték. A fölidézett hadviselés mindig nagyobb körökben terjed s most már a zulukkal szomszédos törzsek is hadi lábra helyezkedtek a hatalmas birodalom ellen.

—

Az amerikai egyesült államok belső alakulása ismét egy fordulathoz ért. A demokratikus párt mindkét törvényhozó testületben többségre vergődött. A déli államok hires rabszolgatartóinak emez átidomult pártja most már szerencsét próbálhat ismét.

A forrongás Oroszországban.

A nihilisták most a rendőrség részéről vad izgatottsággal üldöztetnek. Nem mulik nap, hogy egy vagy több egyént nem fognának el és a házmotozásokat gyanus egyéniségeknél éjjel-nappal folytatják. Egy joghallgatónál, ki a kiewi egyetembe járt, és mióta ez bezáratott, itt a fővárosban él, három nap alatt nyolcz motozás tartatott. Tegnapelőtt, daczára annak, hogy a fiatal ember lakásán semmiféle gyanus iratot nem találtak, elfogták a jogászt, mert nem akarta kivallani, hol mulatott előtte való este tiz oráig!

E hó 19-én a rendőrök általános vadászatot tartottak a nihilistákra, mely bőszült üldözés több utczában véres összeütközésekre szolgáltatott alkalmat. Az izgatottság és ellenállás ez alkalommal sokkal nagyobb volt, mint a minap, midőn a Gutuevo szigeten a titkos nyomda fölfedeztetett. A véres tusákban három polgár, két asszony és egy rendőr agyonlövetett s azonkivül mintegy ötven ember megsebesült. — Ez alkalommal százhatvanhét személy lett a rendőrséghez hurczolva és börtönbe vetve.

Ilyenek a viszonyok a fővárosban, ilyenek és még sokkal szomorubbak a vidéken is.

Utolsó időben a kormánynak nemcsak a forradalmi párt tüntetései, hanem a kozákok fölkelései is nagy aggodalmat okoznak.

Déli-Oroszországban, kivált a dóni kozákok vidékén a kozák-községek, hivatkozva azon tényre, hogy két évig harczban állottak a törökök ellen, megtagadják az adófizetést. Sok staniczában ennek következtében a faluk lakosai s az ellenök kiküldött katonaság közt valóságos csaták fejlődnek, melyekben rendesen a kozákok győztesek. Igy e napokban Petrovskaja stanicában egy gyalogezred és az ottani fölfegyverzett kozákok közt egy két napig és éjig tartó csatázás folyt le, melynek vége az volt, hogy a katonaságnak több mint fele halva, vagy nehezen megsebesülve a helyszinén maradt.

Nowetserkaskban levő dóni kozákok parancsnoka kormányzóságának minden kozák községe ellen az ostromállapotot akarta kihirdetni: de a kormány megtagadta erre nézve az engedelmet, mert félt, hogy ezáltal a kozákok általános fölkelésére szolgáltatna alkalmat.

A képviselőház ülése.

— Márczius 25. —

Elnök: Ghyczy Kálmán.

Jegyzők: Horváth Gyula, Antal Gyula, Molnár Aladár.

A kormány tagjai közül jelenvoltak: Tisza Kálmán, gr. Szapáry Gyula, Kemény Gábor,

---

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

REGÉNYES UTAZÁS a JORDÁN PARTJÁN.

— Vázlat. —

IRTA:

Rhodes Albert.

(Folytatás.)

— Amott van, folytattam, a puszták csalogánya is, mely egy tamarin fa ágai közt énekel, éppen a folyó partján. Szeretném tudni, ha vajjon akkor is e dalt csicseregte, mikor keresztelő János a Jordánból vizet meritett? . .

— Az efféle énekekkel nem sokat törődöm, felelt Bromly ur, de azt szeretném tudni, hogy a nagy Herodes hány hold földet adott el itt Cleopátrának, Azt hiszem, nem nagyon drágán adhatta!

— Miért ne? . . e föld hajdan nagyon termékeny volt. A szent sir lovagjai, kiknek akkor birtokukban volt, herczegi jövedelmet huztak belőle.

— Most nem igen látszik meg rajta. Hanem ha az ember jól meg áztatná, még lehetne valamit csinálni belőle.

Itt társalgásunkat Bromly asszony éles sikoltása szakitotta félbe. Hirtelen feléje fordultunk s láttuk, mint ragadja a folyó miss Helént sebesen magával. A futár már ott uszott sebes csapkodással, megmentésére sietve, mi nem akadályozott, hogy hirtelen levetve öltönyömet, én is bele ne ugorjam a vizbe; de mielőtt elértem volna őket, a fiu már karjai közt tartotta Helént s hozta magával a part felé. Hozzájok csatlakoztam, még mielőtt kiértek volna a veszélyes helyről s segitettem Clarkson mesternek életmentő vallalatában.

Miss Helén nem volt elájulva s nem árult el semmi gyengeséget. Valószinüleg ön erején is ki tudta volna magát hozni a bajból, egy kicsit több időt reá forditva.

— Nem volt érdemes magukat igy összevizezni, szólt megrázva magát, mint uj-foundlandi eb, s mondhatom, mint a legszebb uj-foundlandi minőt csak valaha láttam.

Clarkson sokkal jobban meg volt ijedve, mint ő, de igyekezett lehetőleg erőt venni magán s az őt megillető álláspontot elfoglelni ismét.

— Mondhatom nagyon derék futárunk van, kitünő szolgálatot tud tenni, szólt Bromly atyus. Bőven meg fogom jutalmazni. Jó „bakchich“-ra tarthat számot.

— Ugy van, felelt Helén, nagyon jó fiu, meg kell őt illően jutalmazni.

Mialatt beszélt fürkészőleg tekintettem a tiszta fényü szemekbe, de semmi olyat nem fedezhettem fel ott, mit szülői is nyugodtan ne szemlélhettek volna: semmi mást, mint egyszerü hálaérzetet egy alárendelt egyén iránt, ki személyes szolgálatot tett neki.

Azonban a futár eltávozott, hogy ruhát változtasson. Elémenve sátra előtt hirtelen, valami sürgős dolog ötlött eszembe, mely iránt rendelkezni akartam neki s beléptem hozzá. Meglepő felvilágositás várt itt reám.

Belépésem perczében öltötte fel száraz fehér ruháját s bár mennyire sietett, hogy rendbe hozza öltözékét, volt időm észre venni a nagy különbséget test- és arczbőrének szine között; szóval egy szőke férfi testét pillantottam meg egy arabs kezeivel s arczával.

— Szükségtelen előttem tovább is rejtőzködni, szólitom meg őt bátran, mindent tudok.

— Mi az?... mit tud ön, kérdezte — kikerülve tekintetemet.

— Azt, hogy ön teste nem ugyanazon szinü tetőtől talpig.

— Né s ezt a nap heve okozza, ön tudja, hogy Egyiptomban . . .

E nyomorult hazugságnál szavába vágtam:

— Ön rágalmazza a szegény napot; e különös jelenséghez annak épen semmi köze.

Az álfutár lehangoltnak látszott; nem erősködött tovább, s midőn oly hangon, mely semmi kitérő feleletet nem türt, kérdeztem töle:

— Mit jelentsen ez alakoskodás? egész bünbánólag, teljesen meggyónt.

Azon fiatal kalandor áll előttem, az olvasó ugy hiszem ki is találja majd — kit kevésé hizelgő szavakkal emlitett volt fel előttem Bromly asszony. A szenvedett bukás után, követte útjában Bromlyékat egész Máltáig, hol ügyesen átalakitva magát vezetőnek, vagy mint ott nevezik futárnak ajánlkozott, miként azt a regényekben, vagy vig operettekben olvassuk. Bromly ur azért választotta épen őt a többi ajánlkozók közül, „mert mint mondá — oly igen jól és szépen beszélte az angol nyelvet!“ Fekete álfürtjei alatt apróra lenyirt szőke haj rejtőzködött. Senki nem gyanithatta volna valódi egyéniségét, senki, még miss Helen sem.

Erre azt jegyeztem meg, hogy akkor alkalmasint a fiatal hölgy nem szereti őt, mert a szerelem képes keresztül látni minden álruhám, és kijátszodni minden ravaszságot.

— Fájdalom! nagyon félek, hogy önnek igaza lehet, és hogy e gyöngéd ragaszkodás nagyon is egyoldalu.

— De hisz . . . Párisban . . .

— Csak nagyon jó indulatunak mutatkozott irányomban, ennyi az egész. Soha egy szóval sem mondta, hogy szeret. . . .

A szegény fiu mély szomorusága felkölté szánalmamat.

— De lássuk csak, az embernek tudni kell. hogy mit tesz, szóltam hozzá. Ugyan mire vezethet mindez?

— Mindaz, mit jelenleg kivánok, annyiból áll, hogy közelében lehessek . . . s ezt mentől hosszasabb ideig.

Esdekelve kért, hogy ne áruljam el titkát, s végre megigértem neki, hogy darab időre még hallgatni fogok, kikötve azonban, hogy azonnal megtöröm e hallgatást, mihelyt ugy találom, hogy kötelességem felfedezni a dolgot.

Más nap reggel körül-belől egy órai kirándulást tettünk az égető pusztán keresztül El-Riha nevezetü kis arabs faluig, mely a hajdani Jeriko helyén emelkedett.

Ut közben a futár több izben közeledett felénk, hogy egyetmást magyarázzon. Csakhamar elértünk a kirándulás kitűzött czéljához, husz vagy harmincz sárból készült kunyhóhoz, szalma tődéllel, s az egész sürü bokrokkal és kőrakásokból álló kerítéssel körül véve. A hirhedt „pálmák városából“ egyetlen fa maradt fenn, mint a nyár utólsó rózsája. Különben is ez az egyetlen pálma fa, melyet itt a pusztaságban iáthatni.

— Itt e helyen, melyet most lábainkkal taposunk, felségesen kirakott széles ut vonult hajdan büszke palotákkal, Sycomorok és pálmákkal segélyezve, magyarázta a futár; volt nagy czircus is a gladiatorok küzdelmei számára. Herodes, miután kényszeritve lett odahagyni Jerusalemet, Jerikóban székelt. A papok felfedezték, hogy éltének utolsó szakát megkeseritették a lelkiismeret furdalások, de azért nagy hihetőséggel igen kellemesen folyt az le, a görög és római divatok módjára.

— Valóságos minta vezető ez a miénk, kitünő! ismétlé dicséretét mr. Bromly.

— E körülfekvő kopár sikságon, folytatta a futár, dus növényzetü kertek álltak hajdan, egy nő tulajdonai, ki nagyon szeretve volt . . .

— Ugyan ki? szakitotta félbe a futár szavait, Helén.

— Cleopatra, miss. Marc-Antonius ajándékozta neki e kerteket. Az is egy volt azok közül, kinek szerelme sohasem viszonoztatott méltóképpen! a hölgy nem szerette őt ugy, higyje el miss, miként ő szerette azt.

— Clarkson, ön nagyon is érzelgős haugon beszélt erről, jegyzé meg Helén gunyosan.

— Honnét az ördögből tudja ön e dolgokat, Clarkson? kérdezte Bromly ur.

— Oh! istenem! Hát az ember megfigyeli itt-ott, mit az utazók beszélnek. E mesterségnél, melyet én folytatok, nem hiányzik az alkalom, hogy hallgassam a tudós emberek beszédjét, s magam is tanuljak e jó iskolában. . . .

— Mit tart ön Clarkson ama trombitáról, melynek hangja romba döntötte Jerikó falait? kezdte ujból mr. Bromly.

— Annak erősen nagyszerü trombitának kellett lennie, és kemény torku legénynek, ki bánni tudott vele, felelt őszinte hangon a futár.

— Félek, hogy Clarkson nem egészen ó hitü, jegyezte meg erre Helén kisasszony.

— Bocsánat kisasszony, egy pontra nézve teljesen ó hitü vagyok.

— S mily pont az, ha szabad kérdezni?

— Engedelmével más alkalommal fogom megmondani.

— Oh! ha titok, akkor nem kivánjuk a bizalmas közleményt.

— Nem is szándékom azt másnak megmondani, mint csak éppen kegyednek kisasszony.

— Clarkson, ön igen is sokat tesz fel elnéző jóságomról. Engedje tudatnom önnel, miután ugylátszik nincs képzete róla, hogy egy uri hölgynek éppen semmi köze lehet titkaival egy . . . szóval tudja meg Clarkson, egyszer mindenkorra,

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

b., dr. Pauler Tivadar, Szende B., Trefort Ágost.

A mult ülés jegyzőkönyve felolvastatván, észrevétel nélkül hitelesittetik.

A beérkezett kérvények a kérvényi bizottsághoz utasittatnak.

Elnök bemutatja a miniszterelnök átiratát, mely szerint ő félsége legkegyelmesebben megengedte, hogy ezüst lakadalmának emlékére emlékérmek verettessenek.

Zichy Ágost gr., a kérvényi bizottság előadója beterjeszti a letárgyalt kérvények 13. sorjegyzékét.

Következik a berlini szerződés beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalásának folytatása.

Orbán Balázs hosszu beszéde után nem fogadja el a törvényjavaslatot általánosságban a részletetes tárgyalás alapjául, hanem az Eötvös által benyujtott határozati javaslathoz csatlakozik.

Apáthy István kifejti, hogy a népek jól felfogott érdekeikben különbséget tesznek a szerződések egyes categoriái közt; különbséget tesznek, a mennyiben t. i. alkotmányos országokban a regulativ természetü szerződések érvényességéhez kivétel nélkül a képviselet jóváhagyása, hozzájárulása szükséges; ellenben a constitutiv természetü szerződésekre nézve általában azt látjuk, hogy ezek érvényessége az egyes országok képviselőtestületének jóváhagyásától nem függ. Alkotmányos országokban az ily szerződések megkötésének joga a korona souverain jogai közé tartozik olykép, hogy ezen szerződések érvényességéhez a képviselőtestületnek sem előleges, sem utólagos jóváhagyása nem szükséges.

Igy van ez Amerikában, igy van ez Angliában, de igy van ez nálunk is, ha törvényeinkbe mélyebben belepillantunk.

Az első törvény, mely a magyar országgyülésnek a nemzetközi szerződésekre vonatkozó jogáról intézkedik, az 1867. XII. és ugyanezen évi XVI. tczikk. Köttettek korábban is a monarchia és a többi államok közt nemzetközi szerződések, de ezen szerződések, a mennyiben nemzetközi jelleggel birtak akkor is, midőn a nemzet alkotmányának teljes élvezetében volt, annak hozzájárulása nélkül jöttek létre, és ha az ily szerződés a magyar országgyülés elé került, ennek a puszta beczikkelyezésnél egyéb jelentősége, egyéb értelme nem volt.

Ám nézzük a II. Rudolf és a török császár közt 1606-ban létrejött zsitva-toroki békekötést, a Corpus jurist megtekinteni. Ezen szerződés a Corpus jurisban egyszerüen előfordul anélkül, hogy az országgyülés ezen szerződés jóváhagyása tekintetében csak egy betü intézkedést is tett volna.

Jelenleg Magyarországban e részben az 1867-ik évi törvények vannak érvényben. Mit mondanak ezen törvények? Az 1867. XII. törvényczikk 8. §-a azt mondja: „A pragmatica sanctióból folyó közös együttes védelemnek egyik eszköze a külügyek czélszerü vezetése. E czélszerü vezetés közösséget igényel azon külügyekre nézve, melyek az ő felsége uralkodása alatt álló összes országokat együtt illetik. Ennélfogva a birodalom diplomaticai és kereskedelmi képviseltetése a külföld irányában és a nemzetközi szerződések tekintetében felmerülhető intézkedések, mindkét fél miniszteriumával egyetértésben és azok beleegyezése mellett a közös külügyi miniszter teendői közé tartozik.

Mivel a berlini szerződés is constitutiv természetü szerződés, következik, hogy ez a magyar törvényhozó testület jóváhagyásától nem függ.

Elfogadja a törvényjavaslatot.

Joannovics György az Apáthy által mondottak megczáfolását avatottabbakra bizza, s a berlini szerződésben foglalt mandatumot veszi hosszu beszédben birálat alá. Végre kijelenti, hogy Szilágyi Dezső határozati javaslatához csatlakozik.

Szederkényi Nándor nem fogadja el a törvényjavaslatot.

Pulszky Ágost folytonos ellentétet tapasztal hónapok, sőt mondhatná, még hosszabb idő óta, a kormány programmjai, a helyzet és az eljárás, az igéretek által felkeltett várakozás és a teljesités, az indokolás és a javaslatok, az elmélet és gyakorlat között. És ez ellentéteket részletesen elemezi és birálat alá veszi. Detto a miniszterelnök tegnapi beszédjét; s beszédje végén — azon hitben, hogy a miniszterelnök érveit megczáfolta — kinyilatkoztatja, hogy a berlini szerződés beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot nem fogadja el, hanem Szilágyi Dezső határozati javaslatához járul.

Helfy Ignácz nem fogadja el a törvényjavaslatot, hanem Eötvös Károly határozati javaslatához járul.

Tisza Kálmán miniszterelnök helyreigazitja szavainak az általános népszavazati jogra vonatkozó értelmét, mit Helfy elcsürtcsavart; s tiltakozik az ellen, hogy Helfy a magyar királyt és nemzetet a török szultánhoz, illetve népeihez hasonlitsa, mint a hogy tette.

Elnök: Az idő előrehaladván, a tanácskozás folytatását holnapra tüzi ki.

Tisza Kálmán miniszterelnök: A napirendre nézve kiván egy pár szót szólani. Minthogy a mai napirenden levő tárgy fölötti vita folytatása holnapra marad, a házat emlékezteti, hogy mikor a házat arra kérte, hogy a berlini szerződés beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslat napirendre tüzessék, már akkor kifejezte azt is, hogy ha a vita nagyobb mérveket öltene, kérni fogja, hogy annak megszakitásával is az indemnitási vagy pedig appropriationalis törvény napirendre tüzessék. Minthogy ez utóbbi egyfelől még nincs is a ház előtt, s még a pénzügyi bizottság tárgyalja; másfelől az idő is rövid volna, hogy e törvényjavaslat a törvényhozás mindkét házában tárgyaltassék: kéri a házat, a holnapi ülés napirendjére első tárgyul az indemnitási törvényjavaslatot tüzze ki, a mely elfogadtatván, azután folytatni lehet a napirenden volt tárgy feletti vität. (Általános helyeslés.)

Pauler Tivadar igazságügyminiszter: A házszabályok értelmében kijelenti, hogy Szabely képviselő interpellatiójára a holnaputáni ülésben szándékozik válaszolni.

Elnök a holnap d. e. 10 órakor tartandó ülés napirendjére nézve javaslatot terjeszt elő, mire az ülés d. u. 3 órakor végződik.

A vész után.

A „Szegedi Hiradó“ ismét megjelent. Előszavában kéri a vidéket, nevezetesen Csanád, Torontál, Bács, s a távolabb Pest, Békés, Arad és Temesmegyéket, hogy támogassák s tegyék lehetővé lapja fönállását, mely 20 éven át küzdött Szeged érdekeiért s melyre Szegednek ma nagyobb szüksége van, mint valaha. A lap április 1-től kezdve háromszor hetenként ugyanazon alakban fog megjelenni. A lap, melynek programmja: Szeged ujjáteremtése, egész évre 10 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Váradi Ignácz elnöklete alatt, Árleth Ferencz és Zimmermann urakból álló bizottság hivatalos jelentése alapján irja a „Szeg. Hir.“, hogy Szegeden a 6800 házból jelenleg áll 331. Ebből 262 lakható, 69-ben pedig a benlakás már el van tiltva. A fenálló házakon is repedések vehetők észre, a min csodálkozni épen nem lehet, mivel 10 nap óta állanak 2—3 láb magasságu árvizben, mely kipróbálja a legerősebb téglaépületet is.

A szegedi tanitóképző-intézet helyisége is oly roncsolt állapotban van, hogy ott a tanévet folytatni semmikép sem lehet. Hir szerint a csanádi megyéspüspök a tan. képzőintézetet ideiglenesen Makóra fogja áthelyezni, még pedig a püspöki kastélyba, hol több szegény sorsu növendék ingyen ellátásban is fog részesittetni a megye és püspök jótékonyságából.

Hétfőn Szegeden a szárazon maradt utczákon nagy hetivásár volt; a szomszéd falvakból, különösen Makó városából mindenféle czikkeket hoztak bé elárusitás végett. Sok, nagyon sok volt az eladó portéka; de a népnél ma a mi legkevesebb, az a — pénz.

Több vállalkozó Szegedre küldötte képviselőjét, hogy a töltés-építések iránt e hét végeig ajánlatokat tehessenek a közlekedési miniszternek. Az ajánlatokat azonnal elintézi a kormány s a szegedi töltési munkálatokat haladéktalanul megkezdi.

A jótékonyság cselekedetei.

London, márcz. 25. A szegedi károsultak részére 7900 font gyült be. Ez összegből 110 fontot gyüjtöttek a bradfordi manchesteri osztrák-magyar consulok.

Berlin, márczius 25. Dr. Max Bauer ma itt átutazott. Négy vasuti kocsi ruhanemüt visz magával, a melyet a szegediek részére gyüjtöttek.

A belügyminiszternél a legutóbbi kimutatás szerint összesen 504,969 frt 36½ kr és 1 drb 1000 frtos földtehermk. kötvény, 39,772 mark 5 Pf., 14,700 frank arany, 82 császári kir. arany, 63 ezüst forint, 9 taliér, 55 ezüst huszas, 4 drb 25 kros, 2 lira, 200 Napoleon arany, 2 drb kamatszelvény = 5 frt névértékben gyült be. Ujabban kiválóbb adakozók a román fejedelem 100 Napoleont, Bács-, Hunyad-, Szepes-Csanádmegyék alispánjai gyüjtéseikkel, br. Philippovics Ferencz 200 frt, a bécsi Therezianum 500 frt, Niczky gr. 300 frt, Hanzeman és Bleichröder berlini bankárok gyüjtése 3456 frt. Bauer, az elberfeldi „Täglicher Anzeiger für Berg und Markt“ szerkesztőjétől, mint az eddigi gyüjtés eredménye 2000 mark. A frankfurti oszt. magyar consulatustól, felhivása folytán begyült 14450 mark 65 Pfen.; ebből Rotschild M. A. és fiai bankház adománya 8000 mark. A „Kreditoren Verein zum Schutze von Forderungen bei Insolvenzen“ Béesben gyüjtése, azon kéréssel, hogy ez összeg szétosztásánál a károsult iparosok és kereskedők különösen tekintetbe veendők, 7804 stb.

Vasárnap alakult meg Bécsben azon hölgy bizottság, mely Szeged javára gyüjtéseket fog rendezni. A bizottság elhatározta, hogy e czélra a Schwarzenberg-kertben nagyszerü ünnepélyt fog rendezni. Közreműködésüket a következő hölgyek igérték meg: a buffetben Andrássy Katinka, Bellegarde, Hoyos Lori, Kinsky-Taxis, Nákó Berta, Pálffy-Almásy, Pejacsevics, Podstatzky-Paar grófnők s San Marco herczegnő. A czukrászdában Wenckheim Mária, Széchenyi-Grünne, Festetics Eugenia, Erdődy, Seilern, Stadion grófnők, Königswarter Sarolta bárónő és Gutmann Zsófi urhölgy. A virágárudában: Auersperg-Kinsky, Hohenlohe Róza, Kinsky herczegnők, Schönborn, Brints, Mannsfeld, Czernin grófnők, Rosenfeld bárónő, Beck udvari tanácsosnő. A sorsjegyek eladásánál: Auersperg-Festetics, Arenberg, Schönburg herczegnők. Pallavicini őrgrófné, Wilczek, Nemes, Trautsmansdorf-Lichtenstein, Hunyady, Harrach, Beckecs Festetics, Goëss, Fünfkirchen-Lichtenstein, Brauner grófnők, Pergen Johanna comtease, Pouthen Conrad, Suttner Adele, Schnapper Marie bárónők. A fentnevezett urhölgyeken kivül Pallavicini őrgrófné s leánya, Königsegg-Bollegarde, Larisch grófnők s Gomperz Louise urhölgy a belépti-jegyek elárusitását s a tombolához szükséges tárgyak összegyüjtését vállalták magukra.

Károly fejedelem 2000 frankot küldött a szegediek részére gr. Hoyos követhez, a conservativ párt 1000 frankot szavazott meg.

A szász király 3000 György herczeg 500 márkát adott a szegediek számára. Drezdában az adakozások szépen folynak, eddig már 7000 márkát irtak alá.

A pétervári lapok gyüjtést nyitnak meg a szegedi árvizkárosultak javára. A „Golosz“ a felhivásban igy szól: „Oroszországnak a mult évben sok rosszat kellett a magyasoktól szenvedniök, de oly katasztrófával szemben, a milyen Szegedet sujtotta, bosszuságunk ne fojtsa el a szánalom érzelmeit.“ A „Journal de St. Pétersbourg“ is adakozásokra szólitotta fel olvasóit és eddig 495 rubelt gyüjtött, de az adakozók, neveik után itélve, Pétervárt lakó németek és franciák.

A Rothschild ház adományai Szeged számára. Azon 5000 frton kivül, melyet Rothschild Albert báró a szegedi katasztrófa után a szerencsétlenek felsegélésére adományozott, ugyane czélra ujolag 5000 frtot küldött Tisza miniszterelnökhöz. A párisi Rothschild ház 20 ezer frankot, a frankfurti 10,000 markot adott ugyane czélra.

Az ismeretes pezsgő-gyárosok Verle et Comp. ház s néhai Cliquot-Fonsardin özvegyének utódja Rheimsban a bécsi polgármesternek 100 Napoleondort küldöttek a szegediek javára, hasonlóképen a Lous Röderer ház Reims-ban 500 frankot, szintén azon kérelemmel, hogy ez összeget a szegedi árvizkárosultak kezeibe juttassa.

Lyro Erneszt, Florenczben a szegedi árvizkárosultak javára nagy concertet fog rendezni.

Frigyes főherczeg s neje Izabella a szegedi árvizkárosultak részére 500 frtot adományoztak. Ugyane czélra adakoztak ujabban Fünfhaus község tanácsa 300 frtot, Lieben-Königswarter Hamburgban 1000 markot.

Arcóból irják, hogy az ottani idegenek közt is gyüjtést rendeztek. Két előkelő magyar hölgy házról házra járt, gyüjtve a szegediek érdekében. A begyült 500 frtot Apponyi Albert grófnak küldték el közvetités végett.

Bodenbachban 623 frt folyt be a szegediek javára.

A romániai lapok közül a „Timpul“, „Resboiul“ és „Romanul“ meleg szavakban adakozásra hivják fel a közönséget a szegedi árvizkárosultak javára. A magyarországi román lapok közöl az „Observatoriul“ kezdte meg legelsőbb az adakozást és gyüjtést. A „Telegraful Roman“-ban Popasu János karánsebesi gör. keleti püspöknek egy az alattas lelkészekhez intézett s a templomokban 3 ünnep- vagy vasárnapon felolvasandó körözvénye közöltetik, melyben a nép az árvizkárosultak javára adakozásra szólittatik fel.

Az olaszok részvétnyilatkozatai a szegedi katasztrófa alkalmából.

Azon általános részvét s baráti rokonszenv, mely a szegedi katastrófa alkalmából Rómában minde nütt oly élénken nyilvánul, ma az olasz képviselőházban is fényes kifejezésre talált. Több képviselő s különösen Pessina Henrik, volt miniszter s ujon kinevezett senator (ki mellesleg mondva Óvary Lipót sógora) kezdeményezésére gyüjtés rendeztetvén, ez már rövid idő alatt oly váratlan eredményt mutatott, hogy nyitva tartván az aláirások, néhány nap alatt jelentékeny összeget remélnek átadhatni a szegediek felsegélése czéljából alakult romai bizottságnak.

E bizottság tagjai: Seillert báró, Wrede herczeg, Appel, Bonány, Décsey, Ethofer, Hirsch, Oblieght és Schwerzek. A hozzá begyült adakozások az „Italie“ hirlapban tétetnek közzé. Mindjárt az első kimutatás meghaladta a 3000 frankot.

Paar gróf s Haymerle báró osztrák-magyar követek 500—500 frtot adakoztak.

Ezenkivül valamennyi főbb római lap fogad el adakozást. A milanói Perseveranza, melyet budapesti levelezője részletesen tudósitott a szegedi vészről, már maga közel 3000 frankot gyüjtött. A Nazione, melynek ugyanaz a budapesti levelezője, számában e szavakkal nyitja meg f. hó 22-én a gyüjtést:

„A nemes Magyarország iránti legmelegebb rokonszenvünk kifejezése mellett mi is megnyitjuk az aláirást a szerencsétlen szegediek javára.“

Ugyancsak Firenzében Buonamici zongoraművész hangversenyt fog adni; egy Csáky-Pallavinici s Lotteringhi-della Stufa őrgrófok s di Lyro lovagból alakult bizóttság pedig nagyszerü zene s szavalati akadémiát rendez ugyane czélra.

Sienában a jelenleg ott tartozkodó Bonelli budapesti olasz alkonzul, meleg fölhivást tesz közzé az ottani Libero-Cittadino czimü hirlapban adakozásra buzditván honfitársait a szegediek fölsegélésére, hogy némileg ezáltal is leróják hálájukat a magyar nemzet iránt, melynek fiai vérőket ontották az olasz szabadság és függetlenség érdekében.

A részvét általános s az adakozás javában foly.

BELFÖLD.

(Adakozás. Hangverseny)

Beszterce, 1879. márcz. 24.

A rombadőlt szép alföldi város nyomorban küzdő lakói iránt országszerte nyilvánuló részvét itt sem hagyta tétlenül az érdeklődő köröket. A „Magyar casino“, a kir. törvényszék, továbbá a megyei s városi tisztviselők kebelében azonnal megindultak az adakozások s a helybeli takarékpénztár is 100 frtot szavazott meg a nyomorban küzdő alföldiek javára.

Az emberszeretetnek ép ily szép nyilvánulásaként jegyezhetjük föl azon hangversenyt is, melyet e hó 23-án a helyi német dalegylet érdekes műsorral a „városháza“ czimü szállodában a szegediek javára rendezett.

Ha nem is zsufolásig telt ház, de mégis igen szép közönség előtt folyt le, a hol a vidékiek is képviselve voltak. A műsorozatot tanár Graef Friedrichnek egy alkalmi, szonban unalomig hosszura nyult beszédje előzte meg, melyben a hangverseny czélját igyekezett indokolni. Ezután az egyes piecè-ek következtek, melyek közül első sorban Késmárki Árpádnak, a pesti zeneakademia itthon időző növendékének kitünően exequalt „Violin solo“-ja emlithető meg, ki a szünni nem akaró tapsviharra czigány-zene kiséret mellett, egy szép magyar népdalt játszott még el általános tetszés mellett. Ki kell emelnünk még a dalegylet által „Wein, Weib und Gesang“, továbbá „Hochzeitsgesang“ czimü megujrázott darabokat; különösen pedig a fölhangzó „Szózat“-ot, e költői szépségében soha el nem évülő fohászát a magyarnak, melyet ha nem is teljes praecisióval adtak elő, de már elég szép volt a gondolat is ez egylet idegen ajku tagjaitól, midőn teljes jó akarattal igyekeztek ők is kifejezést adni az emberszeretetnek s a mindenfélé nyilvánuló közrészvétnek magyar testvéreink irányában. Általában e hangverseny mind anyagi, mind szellemi tekintetben igen szépen sikerült s 50 frton felüli összeget juttatott a jótékony czélra.

E mellett még igen érdekes estélynek nézünk elébe. Az ügy élén tanár Hofrichter Leo, városunknak ez általánosan kedvelt s széles szakismerettel biró egyéne áll, ki közelebbről magyar, német s román nyelven előadandó darabokból egy műkedvelői előadást fog rendezni a szegediek javára, mely hogy kiválóan sikerülni fog s tömeges látogatásban részesülend, abban már a jótékony czél iránti tekintetből sem kételkedünk.

Sirhalmi.

(Segélygyüjtés a vizkárosultak javára.)

Erdővidék, márcz. 25. 1879.

Tisztelt szerkesztő ur!

A hirlap-levelezőknek — fájdalom — szomoru tárgya akadt a szegedi szerencsétlen események alkalmából: tolmácsolni a hazai vagy egyes vidékek érzelmeit, s nyilvánosan adni kifejezést az igaz emberbaráti szeretetről, mik oly megnyugtatólag hatnak nem csak a szerencsétlenekre, de mindnyájunkra. — Nem késem tudatni a tisztelt szerkesztő urral, hogy mi is Erdővidéken mindent el fogunk követni, hogy magyar szerencsétlen honfitársaink felsegélésére lehető anyagi segélylyel járuljunk. — Ezért a husvéti ünnepek alatt hangversenyt rendezünk, melynek tiszta jövedelmét e czélra forditandjuk. Reményem van, hogy Erdővidék fiainak áldozatkészsége oly szépen, vagy talán szebben is fog nyilvánulni, mint eddig. — Erre enged következtetni a már nyilvánult közvélemény, s társadalmi köreink határozott akarata. Ennek kifejezése volt e hó 22-én Baróthon felső-népiskolai igazgató Bedő József házánál és névünnepe alkalmával — bardoczi birtokos Bartha Sándor inditványára tett adakozás, mely 10 percz alatt 35 az az harminczöt forintot hozott össze, melybe névszerint adtak: Deák Albert 2 frt, Gyertyánfi János 5 frt, dr. Bartha Gyula 2 frt, Gáspár Antal 1 frt, Bartha Mór 1 frt, Bóér Albert 1 frt, Zatureczky Gyula 5 frt, Zatureczky Izabella 1 frt, Greguss János 5 frt, Debiczky Mihály 2 frt, Bartha Jánosné 1 frt, Bartha Sándor 1 frt, Bartha Pál 1 frt, dr. Schwarz Zsigmond 1 frt, Smáhel főhadnagy 1 frt, Benedek Sándor 1 frt, Sarsicha Gusztáv 1 frt, Czirmai Lajos 1 frt, Bedő József 1 frt, Török Áron 1 frtot. — Ezen 35 frtot a tisztelt szerkesztő urhoz posta-utalvány mellett ma elküldöttem, mint megbizott, hogy azt rendeltetése helyére juttatni sziveskedjék.

Egy szép példája vala ez az emberbaráti szeretetnek, mely örömében sem feledkezik meg a bánkodó szerencsétlenekről.*)

Ugyancsak a szegedi károsultak javára ápril 6-ra Ajtán zártkörü tánczvigalom van tervezve, melynek sikeréről a rendezők jó neve kezeskedik. — Annak idejében készen állok mindenkor értesiteni a t. szerkesztőséget és e lapok olvasóit az elért eredményekről r. l.

A törvényhatóságokból.

Szolnok-Dobokamegye rendkivüli közgyülése.

Dés, 1879. márcz. 26.

Szolnok-Dobokamegye bizottságának a király és királyné ő Felségeik ezüst mennyegzője alkalmából leendő ünnepélyesség tárgyában tegnap rendkivüli közgyülése volt. A gyülést báró Bánffy Dezső főispán egy költői nyelven s a szivmeleg hangján irt beszéddel nyitotta meg. A közgyülés elnöklő főispán inditványa folytán a közeledő 25 éves jubileum alkalmával a megye hódolatát és szerencsekivánatait kifejező s egy diszkötésben kiállitandó üdv-feliratot juttat király ő felsége elé egy 25 tagból álló küldöttsége által. A küldöttség elnöke a főispán; tagjai a következő egyének: alispán Szarvadi Pál, Simó Lajos, gróf Bethlen András, Pap Sándor, Éber Nándor, gróf Teleki Domokos, Jakab Bogdán, báró Bánffy László országgyülési képviselők, továbbá Placsintár Dávid, Róth Pál, Horváth István, dr. Gajzágó László, Boér Károly, ifj Voith Jakab, Krémer Sámuel, dr. Almási Ferencz, gróf Wass Jenő, Muntyán Ágoston, báró Jósika Leo, Voith Gergely, Betegh Imre, Fehérvári Károly, gróf Bethlen Pál és gróf Wass Ádám megyebizottsági tagok, kik annak idején s ha erre felsőbb engedélyt nyernek, saját költségükön utaznak fel.

Egyuttal a közgyülés felkérte a megye főispánját, hogy az ünnepély napján leendő ünnepélyes szertartások megtartása s Dés város kivilágitása iránt intézkedjék.

Végül határozatilag utasittatott a megye alispánja, hogy az alföldi vizkárosultak segélyezése végett a meginditott adománygyüjtéseket hazafias erélylyel folytattassa.

E rövid közgyülés valóban lélekemelő jelenet volt, mert nemcsak az arczokról volt leolvasható, hanem az elnöki szavakból s az előterjesztett inditvány egyhangu s lelkesült éljenekkel kisért elfogadásából kivehető vala, hogy a megye közönségének képviselői mily őszinte, hódoló ragaszkodást tanusitnak a népe javán munkáló magyar király iránt.

Makfalvi.

Az uj távirdai tariffa.

Az uj távirdai tariffa tárgyában a földmivelés-ipar- és kereskedelemügyi miniszter egy rendeletet bocsátott ki, melyből mint közérdekűeket időszerűnek tartjuk közölni az összes határozatokat:

Rendelet

a táviratok elfogadására, dijazására és kezelére vonatkozó szabályoknak módositása tárgyában.

Az osztrák cs. kir. kereskedelmi miniszteriummal, valamint a német birodalmi cs. kormánnyal létrejött megállapodások értelmében, a táviratok elfogadása, dijazása és kezelése iránt fennálló szabályok 1879. évi április 1-től érvényesen a következőkben változnak meg:

1. Távirati értesitések (avisok) a magyar távirdaigazgatás területén többé el nem fogadtatnak és csak még a nemzetközi átmenő forgalomban kezeltetnek.

2. A közönséges táviratok dijazása a hazai távirda-állomásoknak egymás között, valamint a monárchia másik felében, nemkülönben a Németországban létező távirdákkal való forgalmára nézve, nem történik többé egységek szerint, hanem egy minden táviratra változatlanul megállapitott alapdij és az egyes szavakra kirótt külön dij után.

Az alapdij a fennemlitett forgalmak mindegyikére nézve 24 kr. o. é., a forgalomban még előforduló helyi táviratokra nézve pedig, a melyek t. i. az ugyanazon községekben levő két állami, avagy egy állami és egy vasuti távirda közt váltatnak, 12 kr. o. é.

A táviratban foglalt minden egyes szóra kirótt dij:

*) Megkaptuk; alább a kimutatásban nyugtázzuk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

a helyi táviratoknál 1 kr.
a monárchiabeli állomások között váltandó táviratoknál 2 kr.
a német birodalmi állomásokkal váltandó táviratoknál 6 kr.

A két utolsó esetre megállapitott szószerinti dijak még egy-egy krajczárral növekednek, ha a táviratok oly vasuti állomásnál adatnak fel, a melyek székhelyén állami távirdaállomás is létezik.

E szerint a bármely hazai távirdaállomásnál feladott p. o. 12 szavu távirat után — eltekintve az állami állomással ugyanazon községben levő vasuti távirda-állomások által felveendő szószerinti pótdijtól — be fog szedetni:

ha az helyben lévő távirdához szól:
12 kr. alapdij + (12 × 1) kr. szószerinti dij
összdij = 24 kr.

ha az bármely más monarchiabeli távirdához szól:
24 kr. alapdij + (12 × 2) kr. szószerinti dij
összdij = 48 kr.

ha az Németországba szól:
24 kr. alapdij × (12 + 6) kr. szószerinti dij,
összdij = 96 kr.

3. Távirati választ az előbbi pontban megnevezett forgalmakban ezentul csak legfeljebb 30 szóig lehet előre fizetni.

Ha az eredeti távirat feladója a távirati válasz szószámát nem határozza meg, akkor a válaszért mindég egy 10 szavu távirat dija szedetik be.

Ha a feladó 10-nél több vagy kevesebb szóból álló választ kiván, tartozik a meghatározott szószámot távirata szövegében kitenni s a válaszdijt ennek megfelelőg lefizetni.

4. Vételjelentésért a második pont alatt felsorolt forgalmakban egy 10 szavu távirat dija jár.

5. Több czimü táviratoknál, ha azokat több czimzett számára ugyanazon helyre kell távirni, ugyancsak a második pontban felsorolt forgalmakban, a többszörösitésért példányonkint annyiszor 24 kr. fizetendő, a hányszór az eredeti táviratban az összes czimek hozzászámitásával 100 szó vagy ennek megkezdett része foglaltatik.

6. Semaphor-táviratoknál a tengeren levő hajókkal való kicserélésért minden szó után 6 kr. pótdij szedetik.

7. Nem kézbesitheto táviratoknál a czimállomás a nem kézbesités okának rövid jelzése mellett a feladási állomásnak távirati értesitést küld, mely utóbbi a feladónak 24 kr. lefizetése után kézbesittetik.

8. Ha a második pontban felsorult forgalmakban a feladott táviratok összes dijainak kiszámitásánál a krajczárokban törtek mutatkoznak, e törtek helyett egész krajczárok szedetnek be.

Minden más a fennebbiekben nem emlitett esetekre, pl. az egyes szavak és számcsoportok megmegállapitására, az összehaszonlitás kötelezettségére és az összehasonlitandó táviratok dijazására, valamint a feladott táviratokról adandó nyugtákra és azok dijazására nézve stb. ugy a bel- mint a külforgalomban továbbra is érvényben maradnak a Szt.-Pétervárott létrejött nemzetközi távirda-egyezményhez csatolt szolgálati szabályzat és diltáblák, valamint a szomszéd távirda-igazgatásokkal fennálló külön egyezmények, illetőleg a „távirási szabályok és dijtáblák“ határozatai.

Adakozások az alföldi vizkárosultak javára.

Tegnap kimutattunk **1296 frt 09 krt 2 db aranyot és 1 db ezüsthuszast.**

Ujabban adakoztak:

Csiszhegyi S. 50 kr. Patában Kis Péter ev. ref. lelkész gyüjtése utján: P. Horváth Gábor 10 frt, Markovics Antal 1 frt, Csucsuj József 5 kr, Markovics M. 40 kr, Kozma Lajosné 50 kr, Pál K. 1 frt, özv. Ajtai Jánosné 1 frt, és Gombás Károly 14 kr, együtt 14 frt 9 kr; Kemény-testvérek Lándorból 10 frt; Szépvizen és környékén Szász Margit és Szebeni Róza k. a.-nyok által gyüjtve (a névsort holnap közöljük) 110 frt 30 kr, 3 drb egyforintos tallér, 1 drb másfélforintos tallér és hat darab huszas; Barótról Török Áron utján: 35 frt. (Az erre adakozók névsorát fennebb a „Belföld“ rovatban közlött vidéki levélben adjuk.) Együtt: 169 frt 89 kr., továbbá: 3 drb. egyforintos, 1 drb. másfélforintos tallér, 6 drb. huszas, mit hozzáadva tegnap kimutatott s fennismételt eddigi gyüjtésünk összegéhez, **teszen eddigi összes gyüjtésünk a maival együtt: 1465 frt 98 krt, 2 drb. aranyat, 3 drb. egyforintos, 1 drb. másfélforintos tallért, 7 darab ezüsthuszast.**

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1879. márcz. 27.

— **A nemzet hazatiságához** és emberbaráti szeretetéhez folyamodunk itt ujolag szerencsétlen alföldi testvéreink érdekében. A király, a legelső magyar ember könnyei lehetlen, hogy könnyre ne fakasszák e hon minden gyermekét s a fájdalom, melyben ő vele egy világ osztozik, ne nyilaljon a magyar ember szive mélyébe. Az anyát, ki ölelve gyermekeit élve temettetett a hullámok közé, nem támasztja életre a részvét, de a kiknek egy élet keresménye pusztult el s keserübbé lett számára az élet, mint a halál, a nemzeti és emberbaráti szeretetnek kell letörülni könnyeit. Külföld meginditó módon fejezte ki részvétét a szerencsétlen idegenek iránt, legyen a nemzet könyörületes saját vére iránt.

— **Bogdani Vanda** asszony tegnapi első föllépésével oly fényes sikert aratott, hogy a közönség soraiban több oldalról nyilvánult az ohaj, hogy a kiváló müvésznőt, ha lehet, legalább még egy előadásra nyerje meg az igazgatóság. Bogdani asszony a felszólitásnak engedett s igy még egyszer lesz alkalmunk gyönyörködni kitünő énekművészetében. E második föllépése alkalmával, mint halljuk, vagy egy egész opera, vagy ha ez nem lehetséges: különféle operából egyes felvonások fognak a müvésznővel szinrekerülni.

— **Bogdani Wanda** Meere grófnét tegnap (márcz. 26.) a bérletszünet daczára szép és nagy közönség hallgatta, mely a sziuházat egészen megtöltötte. A müvésznő négy pièce-t énekelt a megerősitett zenekar kisérete mellett. A müvésznő már elegáns, szép megjelenésével megnyerte a közönség tetszését, mely élénk tapsban nyert kifejezést. Azonban a taps és éljenzés zajossá vált, midőn a bájos grófné Lindából a magándalt elvégezte. A közönség egészen elragadtatva nézett össze, mintha azt akarta volna mondani: Hó, ez már derekabb dal a többinél! A hatás aztán mindegyre fokozódott, a mint a müvésznő egy-egy pièce-t előadott; a hallgatóság egészen odaadóan csüngött a müvésznő énekén s előadás közben alig tudta visszafojtani, hogy csodáló elismerésének kitörő tapssal ne adjon kifejezést. — S valóban Bogdani Vanda assz. kiváló művészettel rendelkezik a mű-ének terén. Gyönyörü, édeslágy csengésü hangjával az ének iskolázottság ritka magas fokát egyesiti; futamai, hangvirágai kristálytiszták, éneklési módora maga a könnyedség; a legbámulatosabb nehézségü tételeket ugyszólva játszva exequálja, a megerőltetés legkisebb jele nélkül. Legkitünőbbek azonban pianoi és staccatói, valamint trillái, különösen a felsőbb registerekben; organuma ilyenkor fuvolaszerü ezüstcsöngést veszen föl, s mintha madárdal csattogását vagy csicsergését hallaná: a hallgató csodálkozó önfeledtséggel merül el e ritka müvészet élvezetében. A közönség egészen elragadtatva tapsolt, éljenzett s minden pièce után négyszer-ötször kihivta a müvésznőt, a magyar magándal után pedig, melyet Kovács Endrétől magyarul énekelt Bogdani assz., nem akart lecsillapodni a taps és éljenzés, mignem a szép grófné a dal ismétlésével kedveskedett. Röviden Bogdani V. asszony annyira megnyerte a kolozsvári közönség tetszését, mint kevesen azon énekművésznők közül, kiket az utóbbi időben alkalmunk volt hallani Kolozsvárt, még Donadio Biancát is ide számitva, kivel Bogdani Vanda asszony diadallal kelhet sok tekintetben versenyre. — A hangversenyt a „Becsületszó“, Szigeti kitünő vigjátéka egészitette ki kitünő előadásban, melyet Szentgyörgyi (Sziklay Leo). Gerő Lina (Róza), Szacsvay (Sziklay Gyula), Kőrösiné (Lucretia) és Szilágyi (Bérczi) gondos játékukkal egyikévé tettek az idény legjobb egyfelvonásos vigjáték-előadásainak.

— **Szigligetiné** asszony jutalomjátékául a „Fatinicza“ czimü operettet választotta, melyben a czimszerep egyike Szigligetiné legjobb szerepeinek. Semmi kétségünk aziránt, hogy közönségünk kedvencze jutalomjátéka alkalmával a legnagyobb mérvü pártfogással fog kifejezést adni elismerésének.

— **Patti Charlotte** holnap tartandó hangversenyére az áruba bocsátott ülőhelyek mind elkeltek. A hangverseny rendezője a közönség kényelme érdekében ugy intézkedett, hogy a teremben állóhelyek ne legyenek. E helyett pamlagülőhelyeket rendezett be a terem falai hosszában, melyek 2 frtjával Stein J. könyvkereskedésében még kaphatók, valamint állóhelyjegyek is egy frtjával. Az állóhelyek a társalgóteremben és a karzatokon lesznek.

— **Román Miron** gör. kel. román érsek és metropolita ő exciájától a mai postán egy Körlevelet vettünk, melyben a szegedi árvizkárosultak részére az összes gör. kel. papságot könyöradományok gyüjtésére hivja fel. A körlevelet, mely mai lapunkra már elkésett, holnap egész terjedelmében közölni fogjuk.

— **Uj doctor philosophiae.** Egyetemünkön, annak egyik tehetséges volt hallgatója: Nemes Elek tegnap tette le a bölcsészettudori szigorlatot.

— **A „tud. egyet. kör“** f. márcz. hó 30-án (vasárnap) d. e. 11 órakor közgyülést tart, melyre a kör tagjai tisztelettel meghivatnak. Tárgyak: I. Jánosi Béla e. i. elnök lemondása. II. Elnök-választás. III. Folyó ügyek. Kolozsvárt, 1879. márcz. 27. Csató Gábor, e. i. alelnök. Csernátoni Gyula, e. i. titkár.

— **Meghivó** a kolozsvári orvos-természettudományi társulat 1879. márcz. 28-án d. u. 4 órakor tartandó orvosi szakülésére. Üléshely egyetemi épület. II. em. Gyógyszertani intézet. Tárgyak: Högyes Endre: Apróbb közlemények a kolozsvári m. k. t. egyetem általános kór- gyógy- és gyógyszertani intézetéből. A titkár.

— **A székes-fehérvári** orsz. kiállitás kitüntetéseinek sorozata a következőkben lett eddig megállapitva. A kitüntetések négyfélék lesznek. Nagyobb kiállitók és erkölcsi testületek diszokmányt, mint legmagasabb kitüntetést kapnak. Ezenkivül lesznek arany-, ezüst- és bronz-érmek, melyek mellé egy-egy igazoló oklevél adatik. A biráló bizottság 17 főcsoportra oszlik, minden csoport annyi alosztályra, a hányféle iparszakmát magába felölel.

— **Kézdi-Vásárhelyről** irják lapunknak. Az általános részvét, mely a szegedi vizkárosultak iránt országszerte mutatkozik, nálunk sem maradott hátra a jótékonyság kifolyását érvényesiteni. Városunk derék pénztárnoka Kováts Dániel, valamint jeles tehetségü, kedvelt s vállalkozó kész orvosa dr. Reiner Dániel urak kezdék meg a gyüjtést, kellő siker követte működésöket s tetemes összeget gyüjtöttek. A nőegylet fillérestélyeket rendez hetenként kétszer, az első f. hó 21-én tartatott meg, melyen dr. Reiner ur gyönyörü irálylyal megható felolvasást tartott, adva rövid vázlatban Szeged történetét, festve az árviz hulláminak kegyetlenségét s fölhiva segélyre a nemes székelyeket kik a szegediekkel karöltve küzdöttek pár évtized előtt. A zivataros est daczára meglehetős szép számu közönség jelent meg. Ajánljuk ez estélyeket közönségünk meleg pártfogásába továbbá is.

— **Déván** Gocsmán Károly képezdei tehetséges növendék mult szombaton (márczius 22.) erőszakos módon véget vetett életének. A szomoru tettre az vitte rá nevezett ifjut, hogy a 83 frtra vásárolt könyvek árát nem tudta kifizetni, mi miatt bepereltetett s efölötti szégyenérzetből vetett véget életének.

— **Öngyilkosság.** Brassóban tegnapelőtt reggel egy őrvezető a II. Sándor czár ezredből agyon lőtte magát a laktanyában. Tettének oka ismeretlen. Ugyancsak Brassóban egy munkás holttestét találták meg, kinek kilétét még nem tudták constatálni.

— **Brassóban** a szegediek javára rendezett szombati hangverseny (a Hotel nr. 1. szállodában) fényesen sikerült. — A válogatott közönség zsufolásig megtöltötte a hangversenyt; s igy miután a hangverseny 272 darab nyeremény kisorsolásával volt egybekötve: a tisztajövedelem a jótékonyczélra a 800 frtot meghaladja. A rendezés körül az érdem és elismerés oroszlánrésze Van der Slott tábornoknőt, továbbá Aronsohnné, Dückné, Maurerné, Mayerné, Poppné, Safranóné és Schobelné urasszonyokat illeti, kik nemesszivü lelkesedéssel karolták fel az ügyet s mindent elkövettek a fényes siker biztositására.

— **Öngyilkosság.** Közelebbről egy szászvárosi mészáros trichinnel megmérgezte magát.

— **Hunyadmegyében** folyó hó 19-én az ötödik számu vonat a petrillai bányavusuton a 49. és 50. szelvény között Maria Magarj nevü öreg asszonyt elgázolt.

— **A tudományos akadémia** I-ső osztályának hétfői ülésén Volf György I. tag olvasta föl „Bátori László és a Jordánszky codex bibliai forditása“ czimü székfoglaló értekezését. Ezután Gyulai Pál titkár fölolvasta Szabó István levelét, melyben tudatja, hogy Aeschinestől egyetmást leforditott. Arany János Aristophanes forditásának biráló Szász Károly és Thewrewk Emil a következőkben adják be véleményüket: 1. Arany János forditása teljes Aristophanes, azaz mind a négy vigjáték foglalatja, 2. Tősgyökeres magyar nyelven van forditva. 3. A versek kitünően vannak rhytmizálva. 4. A forditás szellemét illetőleg, a vigjátékok kényesebb helyei finoman, de ezért hűen vannak visszaadva, 5. A forditáshoz jegyzetek is vannak csatolva. — A birálók ennélfogva a becses mű mielőbb való kiadását ajánlják. — Az ülés ezzel véget ért.

— **Regény az életből.** Szombathelyen van egy iparos fiatal ember, ki már évek előtt hitestársul akarta venni imádottját, de szülői, rokonai szándékának gátot vetettek, mert a leány szegény volt. Az ifju éveken át gazdálkodott, s megtakaritott pénzét titkon arájának adta. Most nemrég aztán szülői elé lépett, azt mondván, hogy van ám már arájának 2000 forintja. Meg is lesz az óhajtott lakadalom.

— **Chorin Zsigmond** a „Magyar Hiradó“ könyomatu lap szerkesztője, tevékeny életének 48-ik évében, kedden e hó 25-én délután meghalt. A boldogultnak változatos életéről a következő adatokat közöljük: Chorin Zsigmond 1931-ben született. A technikai pályára szánta magát s Bécsben végezte tanulmányait, de az 1848—49-ki szabadságharcz fegyverre hitta és beállt honvédnek. Rövid szolgálat után 17 éves korában hadnagygyá lett s Guyon Richard alatt részt vett a nagyszombati csatában. Itt egy zászlóaljjal elfogták s besorozták az osztrák hadseregbe, hanem hamar kiszabadult s ezen időtől fogva élete a szépirodalomé s főleg a hirlapirodalomé volt. Meginditotta az „Ungarisches Fremdenblatt“ czimü hetilapot, mely most XVIII-ik évfolyamát éli, ezzel egyidejüleg a „Magyar Vidékiek Lapja“ is az ő vezérlete alatt indult meg, de ez öt év mulva megszünt. Sokat irt német lapokba, tárczaczikkeket, regényeket, melyek közül az „Utolsó honvéd“ (Der letzte Honvéd) czimü nagy keletnek örvendett s közelebbről magyar nyelven is megjelen. Legnevezetesebb vállalata a „Magyar Hiradó“ könyomatu lap, melyet 1873-ban inditott meg, s a hirlapirodalomnak igen hasznos szolgálatot tett vele. Mint nem politikai magyar könyomatu lap, első volt e nemben s ma is szükséget pótló vállalat. Chorin élete a főváros nyilvános társas életével össze volt nőve. A clubokban, iskolaszékekben igen élénk tevékenységet fejtett ki. 1877-ben a czeglédi küldöttséggel Kossuth-hoz zarándokolt, kinek hive volt s mint függetlenségi lépett fel az utolsó választásoknál körmöczbányai jelöltül.

— **A cseszneki ördög.** Borzasztó rémülésbe hozta Csesznek környékét a mult hetekben azon hir, hogy az ősi vár alatti sziklaüregek egyikében maga az ördög, vagy legalább is valami százfejü sárkány huzta meg magát. Az ördögi állatot, nevezzük azt egyelőre igy, senki sem látta, de meg nem határozható hangját hallotta mindaz, kinek első bátorsága volt a sziklaüregeket megközeliteni. A hir eljutott az épen akkor Zirczen időző megyei alispánhoz is, ki a legbátrabb pandurok egyiket küldeté ki, hogy a rejtély fátyolát, ha szükséges lenne, akár fegyveres kézzel is lebbentse fel. A parancs azonnal végre lett hajtva; a pandur minden eshetőségre elkészülve töltött fegyverrel vállán, fogai között pedig szuronyával, létra segélyével leereszkedett a szikla csucsától körülbelöl 4 ölnyire eső üreghez, melyben csakugyan egy szegény ördögöt talált K. K. lázi illetőségü hadköteles képében, kit 8—9 nap előtt tolonczoztak Budapestről haza. Nagy nehezen sikerült az éhség és hideg következtében kimerült szerencsétlent a mélységből kiemelni és Zirczre a sorozó bizottság elé beszállitani, hol elmondta, hogy hazatolonczoztatása után más hely hiányában az emlitett üregben huzta meg magát, melyből nem tudván kijutni, 8 napot töltött étlen szomjan. Igazat mondott-e, vagy pedig elrejtőzködésének valódi oka a katonáskodástól való félelem volt: ne kutassuk; tény azonban, hogy ezen esetben czélt ért, mert a fagy csaknem meztelen lábait annyira megrongálta, hogy a hadi szolgálatra teljesen alkalmatlannak találták.

— **Összerakható és szétszedhető házak.** A londoni magyar egylet kezdeményezésére Etkar és társa 20 czinezett vas- és fából összeállitott házat küld Budapestre. A szállitmány ápril 4-én lesz a fővárosban, s innen továbbittatik Szegedig. Minden ház három szobából és egy boltból áll, mely műhelynek is használható. A házakat tetszés szerint lehet összerakni és szétszedni A küldeményt a vasutak ingyen szállitják.

— **Talált holttest** Halmaj és Visonta község határában f. hó 16-án a reggeli órákban egy emberi holttestet találtak, melyet a seétések turtak ki a földből. Az esetet a községek elöljárói másnap a gyöngyösi kir. járásbiróságnak bejelentvén, a rendőri és boncztani vizsgálat azonnal foganatosittatott, de kilétét — az arcznak hiánya miatt — constatálni nem lehetett. Állitólag Balogh György, ismert bankocsinálóra ismertek volna a hulláról, kit már országszerte köröztette s kit valószinűleg czimborái fojtottak meg, félvén az elfogatás- s a rájuk teendő vallomásától. — A holttest több nap óta volt a földben, mert egész erjedt volt, az arczát pedig a disznók falták föl.

— **Tömeges kivégzés.** Travnikban néhány nap előtt 10 raolót és rablógyilkost végeztek ki. — Kötél általi halálra voltak itélve, azonban hóhér hiányában agyonlövettek. — A kivégzettek közt törökök és keresztények egyenlő számban voltak.

— **Rendjeles török rendőr.** A bosznia és herczegovinai csendőrök között alkalmazásban álló Saczier Adzinovicz nevü török rendőr „önfeláldozó és hü szolgálatai“ elismeréseül az ezüst érdemkeresztel lőn kitüntetve. Az occupatió tehát volt török alattvalóknak is megtermette gyümölcsét.

— **A félelem hatalma.** A bukarest „Timpulu“ ujságolja. Valami járvány volt elterjedve a faluban. Egy családatya éjjel azt álmodja, hogy az ő házából hat személy fog meghalni a járvány folytán. Reggel felébredve első dolga volt rágondolni arra, hogy családja hány tagból áll s borzadva gondolt arra, miszerint vele együtt hatan vannak. Félelemtől telten közlé álmát a háznéppel. Az eset különös, de megtörtént, hogy a családtagok egymásután kezdtek elhalni, mig a családfő egyedül maradt az élők közt. A szerencsétlen helyzete a legszomorubb volt, perczről-perczre várta bizonyos halálát. Egy pár lakostársa felhasználta a helyzetet és ellopkodták mindenét. Éjnek idején pedig elkövették a tréfát, hogy a fekete asszony érte jött. Az érzékileg elkábult ember ágyba feküdt s ájulásba esett. Társai elvittek mindent a háztól s a családfő reggelre, mikor tudomására jutott annak, hogy ő még talán sokáig is élhetne, nem talált annyit sem, a min egy darab kenyeret vehessen és másnapra meghalt éhen. Ilyen hatalmat gyakorol a félelem járvány idején.

— **Egy bizonnyal** nem mindennapi lopás foglalkoztatja jelenleg az orosz lapokat. Nem rég ugyanis „Nowaja Ladoga“ nevü város közelében egy az ottani csatorna fenekére négy kilometer hosszuságban leeresztve volt lánczát lopták el az ottani hajó vontató társulatnak, mely tolvajlást még azon körülmény is nehezitette, hogy annak kivihetésére szükséges volt a csatorna jegét több helyen felvágni. — A szát darabolt láncz elszállitásához nem kevesebb mint 40 szekér szükségeltetett. — A dologban az a legnevezetesebb, hogy mint látszik, mindeddig semmiféle nyomra sem akadhattak, mely eme sulyos tolvajlás tetteseire vezethene.

— **Egy banket a szultánnál.** Hornby tengernagy és az angol flotta tisztjei tiszteletére kedden nagy banket rendeztetett a szultánnál. A flotta tisztjein kivül számos török miniszter, tábornok és tengernagy, ugy az angol követség több tagja volt jelen. A szultán Viktória királyné egészségére emelte poharát. Asztali beszédében megemlékezett Hornby tengernagy és a flotta tisztjei érdemeiről s azon reményének adott kifejezést, hogy Törökország és Anglia egyetértése mindinkább szilárdulni fog. Mr. Malet, az angol követség tagja a szultán egészségére ivott s köszönetet mondott a barátságos érzületért, melylyel a szultán Viktoria királynő iránt viseltetik. A szultán később azon kivánságát fejezte ki, hogy Malet urnak, a tengernagy és a flotta tisztjeinek érdemjeleket óhajtana adni, de értesitve lett, hogy a szolgálati szabályzatok értelmében ezek nincsenek az elfogadásra feljogositva.

— **Uj neme a házassági ajánlatoknak.** Párisban egy franczia lapban a következő házassági ajánlat jelent meg: „Nőm és én nem egymásnak vagyunk teremtve, ha akad valaki, ki el akarja venni, elválok tőle s nem követelek egyebet, mint a válópör költségét, öt év alatt eltöltött időm veszteségi kárpótlását, ugy fájdalom-dijaimat. Honoré külváros. Liliom-utcza 13. sz. 5. emelet“.

— **A „törvényszéki csarnok“**-ba, lapunk mult számában két értelemzavaró sajtóhiba csuszott be, u. m. büntetés kimérése helyett: kinevezése és rendelkezését követte helyett: kereste.

Piaczi árak.

Ahetí vásár helye és napja	Egy hectoliter (=70 kupa) tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	török buza	100 kilo széna	szalma	1 köb méter tüzifa	1 kilo marha hus
	ára krajczárokban									
Beszterczе	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brassó mart. 18	450	390	330	—	—	255	300	—	200	32
Dées	—	—	—	—	135	—	—	100	—	—
K.-Fehérvár	—	—	—	—	—	370	150	60	—	32
Gy.-Szt.-Mikl. mart. 15	750	700	400	340	200	384	150	190	300	42
Kolozsvár mart. 20	468	—	350	—	284	—	—	—	—	—
M.-Vásárhely	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagy-Enyed	—	—	—	—	—	290	160	90	320	40
N.-Szeben mart. 22	540	440	360	380	190	380	280	150	200	36
S.-Szt.-György mart.	380	350	400	400	220	—	—	—	—	—
Szamosujvár	—	—	—	—	—	238	170	80	310	36
Sz.-Régen mart. 20	462	357	325	—	175	350	180	30	200	32
Sz.-Udvarhely mart. 19	600	500	350	—	200	—	—	—	—	—
Torda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

A „KELET“ magán távirata.

Feladatott **Budapesten** mar. 27. 11 ó 12 p. d. e.
Érkezett Kolozsvárra mar. 27. 11 ó 45 p. d. e.

Rumélia vegyes occupátiója valószinü. Monarchiánk, Olaszország, Oroszország, Anglia és talán Törökország venne az occupatióban részt. A pétervári hirek ellenkezőleg azt jelentik, hogy az occupatió nem lesz vegyes, hanem Anglia Oroszországgal megegyezett.

Maczedoniában kitört a lázadás. A felkelők száma hétezer.

Rumélliában az orosz katonaságot Dondukoff átvette; Totleben elutazott. A Dunán tul még hatvanezer orosz áll.

Érték- és váltófolyam.

1879. márczius 26.

Magyar aranyjáradék	86.10.
„ kincstári utalv. 1 kibocsát	—.—.
„ „ „ 2 „	119.90.
„ keleti-vasut elsőbség 2 „	77.30.
„ „ állami kötvény 1876 év	67.75.
„ vasuti kölcsön	104.—.
„ földtehermentesitési kötvény	82.50.
temesi „ „	78.25.
erdélyi „ „	77.—.
horv. slavon „ „	87.—.
magy. szőlődézma váltság „	84.25.
Oszt. egységes államadósság papirban	64.25.
„ „ „ ezüstben	64.60.
„ aranyjáradék	76.35.
1860. államsorsjegy	117.25.
Oszt. nemzeti bank részvény	803.—.
„ hitelrészvény	242.70.
magyar. hitelbank	234.75.
Ezüst	—.—.
Cs. k. arany	$554\frac{5}{10}$.
Napoleond'or	$9.32\frac{5}{10}$.
Német birod. mark	57.45.
London	117.10.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Bökösy Károly.

Közlemény.

A **„Hajótörés után“** czimü regény kellő számu előfizetők hiánya miatt meg nem jelenhetvén, az előfizetési pénzek a t. gyüjtő uraknak visszaküldettek.

Kis Bálint.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

(218—5) (231—300)

Elsinger M. J.
Bécs, Neubau 2.
Zollergasse.

esőköpenye, kocsitakarók, ágybetétek, sátorkelmék

Stein János

erdélyi muzeum-egyleti könyvárus és kiadónál megjelent és ugyanott kapható.

KÖZSÉGI FAISKOLA.

Alapvonalok a gyümölcstenyésztésre.

Községek, néptanitók, gazdák számára irta **Kócsi Károly**, a kolozsvári ev. ref. főtanodában a természetrajz r. tanára.

(A szöveg közé nyomott 58 ábrával és egy tervlappal.) Nagy 8-adrét. X. és 200 l. Ára 1 frt 50 kr.

TARTALOM: Előszó. Bevezetés. **I. szakasz. Egy faiskola munkái.** I. Hogy feküdjék a faiskolának szánt hely s milyen legyen talaja? 2. A faiskola nagysága, beosztása, elkészitése. 3. A földforgatásróli rigolirozás. 4 Trágyakészités. 5. Hogy szerzik a jó vadfát? 6. Hogy növelik a jó vadfát? 7. Egy faiskola kellékei. 8. Előkészületek az oltovány s beállitására. 9. Mikor szedjünk oltó galyat? 10. Az oltás vagy nemesités módjai. *A)* **Párositási módok.** *a)* Egyszerü párositás. *b)* Egyszerü nyelvezés. *c)* Kettös nyelvezés. *d)* Lapozás. *e)* Nyergezés. *f)* Kettös nyergezés. *g)* Oldaloltás. *h)* Völgyelés. *B)* **Nemesitések hasitással.** *a)* Féloldali hasitás. *b)* Egész hasitás. *c)* Héj alá oltás. *C)* **A szemzésről.** 11. Teendők a nemesités első évében. 12. Hogy növelünk lágymagvu gyümölcsoltványokat? *a)* Első év. *b)* Második év. *c)* Harmadik és negyedik év. *d)* Ötödik év. 13. Hogy növeljük föl a csontárosokat? **II. szakasz. A loborfa. (piramis) növeléséről. III. szakasz. A gyümölcsfák ültetéséről.** 1. Minő égalj alatt és mily fekvésnél tenyész a gyümölcsfa legdusabban? Mily talaj kell a gyümölcsfának? 3. A gödörkészitésről. 4. Ültetés előtt. 5. Hogy kell ültetni a gyümölcsfát? 6. Az uj gyümölcs későbbi kezeléséről. **IV. szakasz. A metszésről.** 1. A metszés czélja. 2. A fák rügyeiről. 3. Ágak, galyak. 4. A gyümölcsrügyek és fészkek. 5. Tavaszi metszés. 6. A nyári metszés. **V. szakasz. Régi gyümölcsösök munkái.** 1. A vén fák tisztogatásáról. 2. Hogyan kell a vén fát megifjitani? 3. A fák trágyázásáról. 4. A terméketlen fákról. 5. A fák betegségei. *a)* Perzseny. *b)* Rák. *c)* Mézga. **VI. szakasz. A fák ellenségeiről.** *A)* **Tavaszi ellenségek.** 1. Bimbófurkár. 2. Rezes eszelény. 3. Közönséges cserebogár. 4. Szőrös és kopott porodár. 5. Galagonya özöndék. 6. Gyürüs Potrócz. 7. Sárgafaju gyapjász. *B)* **Nyári ellenségek.** 1. Csonti Velész. 2. Oltási Velész. 3. Alma Iloncza. 4. A korpárok. *C)* **Őszi ellenségek.** 1. Téli Törköny. 1. Nagyétü Pogányka. *D)* **Téli ellenségek. VII. szakasz. Mily gyümölcsfajokat szaporitsunk?** *A)* Almák. *B)* Körték. *C)* Szilvák. *D)* Kajszik. *E)* Őszi baraczkok. *F)* Cseresnyék, megygyek. **VIII. szakasz. A bogyós gyümölcsök mivelésére.** 1. Az egresről. 2. A veressőlőről. 3. A málnákról. **IX. szakasz. A téli estékre.** 1. A fák legapróbb alkatrészéről. 2. A fa szerkezetéről. 3. Miből áll a fák hamva 4. Hogy jut a táp a fába?

E müre feleslegessé tesz minden dicsérgetést azon elismerés, melyet a kormány részéről nyert, ugyanis: a m. kir. oktatásügyérség az erd. gazdasági egylet előterjesztése folytán, a rendelkezése alatt álló ily czélu alapból 400 — négyszáz o. é. forintot utalványozott a Boldogult KÓCSI KÁROLY özvegyének és árváinak azon érdem elismerésétl, melyet Kócsi Károly „Községi Faiskola" müve megirása és kiadása által a gazdasági ösmeretek terén szerze magának.

Vidékre 1 frt 60 kr. utalvány általi beküldésnél bérmentve

Stein János
könyv- és zeneműkereskedése
Kolozsvárt.

Csak ugyanott kapható:

Szőlőépités, mivelés és pinczekezelés

XXI kőnyomatu ábrával.

Irta és az ábrákat rajzolta

Br. SZENTKERESZTY GYÖRGY.

Ára 1 frt 50 kr.

TARTALMA:

Előszó. **I. Rész. Szőlőépités.** Pár szó a régi szőlőkről. Szőlőépités. A hely megválasztása. Vizvezető utak. Rigolirozás. Az ültetendő szőlőfaj megválasztása. Szőlőoskola. Czövekelés. Az ültetés. Az uj szőlő kezelése tökéletes beilltáig. A pótlások. **II. Rész. Szőlőmivelés.** Bevezetés. Trágyázás. Karózás. Kötözés. 1-ső kapálás. Magfa választás és csipdesés. 1-ső daraszolás. Hónaljozás. 2-ik daraszolás. Szüret. Metszés. A fedés. **III. Rész. Pinczekezelés.** Bevezetés. A pincze. Forraló kamra. Hordók. Sajtó. A szüret A must javitása és szaporitása. A Gallizálás. A czukortartalom meghatározása. A savanytartalom meghatározása. A czukoroldat elkészitése. A Chaptaiizálás. A forrás. Petiotizálás. A bor alkatrészei. A fiatal bor kezelése. A seprő (üledék). A bor lehuzása. Derités (tisztitás). A bor szesztartalmának emelése. A borok elegyitése. A bornak palaczkokba huzása. A bor hiányai és betegségeiről. Végszó.

Jelen a tapasztalatból meritett 12 ivre terjedő népszerü és könynyen erthető modorban irt mű hivatva van, különösen Erdély közép- és kis birtokosainak útmutatóul szolgálni a szőlőépités, mivelés és pinczekezelés körül, s mint olyan, mely a szőlészet e három ágát egybefoglalva a szöveghez mellékelt XXI sikerült kőnyomatu ábrákat tartalmaz, bortermelőinknek kitünő szolgálatot tehet — miért is felette ajánljuk az illetők figyelmébe.

Vidéki megrendelőknek legczélszerübb posta utalványon 1 frt 55 krt beküldeni, mely esetben a mű bérmentve küldetik meg.

Matico-készitmények Grimault és társa gyógyszerészektől Párisban.
(437—12) (9—*)

E készitmények kétféle alakban vannak, t. i. mint matico-befecskendés és matico-millyék.

A párisi orvosok 12 év óta matico-befecskendéseket rendelnek, mert ezek ép oly gyorsan mint biztosan hatnak és soha sincs ártalmas következményük.

A növényi matico-millyék Grimault és társától Párisban gyorsan hatnak nem terhelik a gyomrot, s lemezük gabona tápszerből készülvén, csak a gyomorban olvad fel, s összeköttetésbe hozza a gyógyszert a húdcsatornákkal.

Sz. **705.** — 1879. (116) (3—3)

Pályázati hirdetés.

A mocsi járáshoz tartozó Mocs, Botháza, Putháza és Alsó-Szováth csoportositott községek körjegyzői állomása Mocs központtal évi 400 frt. fizetés, 160 frt. szállás szolgáltatás és irodai átalány javadalmazás mellett üresedésbe jött.

Ezen állomás rendszeres betöltésére pályázat nyittatik.

Pályázni kivánók képességöket kellőleg igazoló okirataikkal, kifogástalan erkölcsi és vagyoni bizonyitványnyal felszerelt folyamodványaikat

folyó 1879. évi ápril-hava 15-ig,

az alólirthoz nyujtsák be, — az azután beérkezett folyamodványok tekintetbe nem vétetnek.—

A választás Mocson a szolgabirói irodában **1879. évi ápril-hava 16-kán délelőtti órákban** fog megtartatni.

A megválasztott körjegyző Mocson kell hogy tartsa rendes lakását és irodáját.

A mocsi járás szolgabiróság.

Mocson, 1879. március 15.

CSOBÁNCZY PÁL, szolgabiró.

Megjelent és Erdélyben

STEIN JÁNOS

könyv- és zeneműkereskedésében Kolozsvárt kapható.

Petőfi Sándor — a magyar nép legnépszerübb költője — összes költeményeinek hazai müvészek rajzaival diszitett népkiadása.

Könynyen olvasható csinos s mindenek felett: egészen teljes és szabatosságban valamennyi eddigit felülmuló kiadásban összesen 423 lapon, s egész angol vászon izléses kötésben, a költő arczképén kivül még 30 képpel egy nem vastag, nem nagy alakú s könynyen kezelhető kötetben 2 forintért.

Két forintért a teljes Petőfi!

Két forintért teljes Petőfit, teljesebbet, nemcsak a régi 4 kötetnél, de az ujabb diszkiadásoknál is: ki nem ohajtana magának? ki nélkülözhetne? A kinek az előbbi kiadások birtokában vannak is már — ezt, ha meglátja, nem fogja elmulasztani megszerzését, s a kinek még nincs Petőfije, az sietni fog megszerezni ezt. Most már Petőfi nélkül nem lesz, ne is legyen ház, a hol magyarúl olvasni tudnak! Vegye meg minden ember, minden ifjú, minden leány, s a kunyhók költője lelte meg végre útját a kunyhókba is; de lássák meg a paloták is, hogy ezt az egyszerü ruháju vendéget ők is tisztességgel fogadhatják. (11) (22—*)

Vidékre 2 frt 10 kr. postautalványnyal való beküldésénél bérmentve.

Stein János
könyv és zeneműkereskedése
Kolozsvárt.

STEIN JÁNOS

m. k. egyetemi könyvnyomdász Kolozsvárt,

ajánlja a kolozsvári ev. ref. főtanodának, általa már évtizedeken át kezelt

KÖNYV- ÉS KŐNYOMDÁJÁT,

a melynek helyiségei a legutóbbi időben tetemesen megbővitve és a munka eszközei a kor igényeinek megfelelőleg, tökéletesitve és szaporitva vannak.

A használandó betük a jelenleg divó legmodernebb minták szerint öntvék, **a kőnyomdát** kitünő metsző kezeli. A **nyomdai munkák** kiállitásához szükségelt anyagok a legjobb és legolcsóbb forrásokból erednek.

PAPIR GYÁRI ÁRBAN SZAMITTATIK.

Munkát minden időben, **még éjjel is elvállal** és a leggyorsabban s a legjutányosabban eszközöl.

A gépek elegendősége, valamint a munkaerők teljes száma teszi lehetővé, hogy minden

KÖNYV- ÉS KŐNYOMDAI MUNKÁT

határozott időre, tisztán, ízléssel s oly olcsó árban képes előállitani, hogy e nemben bármely hazai nyomdával versenyezhet.

Mindennemü és nyelvü **könyvek**, bármiféle **rovatos ívek, körlevelek, árjegyzékek, számlák, nász-, gyász-** és **vigalmi jelentések, névjegyek, meghivó-jegyek, tánczrendek, gyógyszertári-jelzetek, bor-, rozsolis-** és más **vignettek, újévi** és más **alkalmi üdvözletek, baromutlevelek, vásárczédulák, hirdetmények,** bármi nagyságu **falragaszok,** szóval minden e szakba vágó munkák **ízletes kiállitását** elvállalja. (24) (16—*)

Különösen a kir. törvényszékek, megyei- s városi hatóságok és a **községi elöljáróságok figyelmét bátor arra felhivni, hogy a hivatali szükségletekre megkivántató nyomtatványok gyors kiállitására** s **legolcsóbb árszámitására különös sulyt fektet.**

Előleges költségvetéssel is készséggel szolgál, a gyakrabban előforduló s törvényszerü mintázatok birtokában lévén.

A gyámsági és gondnoksági ügyek rendezéséről szóló 1877. XX. t. czikk életbeléptetése tárgyában a m. kir. belügyminister ur által az

árvaszékek részére kibocsátott ügyrendben előforduló nyomtatványokból —

melyekből készletet tart — **kismennyiségben koncz számra** is jutányos árban szolgál.

1879.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdásznál az ev ref. tanoda betüivel Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.